Valtionavustuksen hakeminen järjestöjen toimintaedellytysten turvaamiseksi

Valmistelijat

järjestökoordinaattori Arto Lampila
palvelujohtaja Nina Peränen, p. 050 594 6783

Selostus

Sosiaali- ja terveysministeriö jakaa hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille vuositasolla 25 miljoonan euron määräaikaisen valtionavustuksen vuosina 2027–2030 alueellisen sote-järjestötoiminnan sekä järjestöjen tekemän terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyön kehittämiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön infokirjeen (VN/19760/2026) mukaisesti hyvinvointialueet kokoavat järjestöiltä hanke-ehdotukset. Hyvinvointialueet arvioivat, mitkä järjestöjen tarjoamista ehdotuksista sopivat alueiden tarpeisiin ja hakevat sen jälkeen valtionavustusta toiminnalle. Hyvinvointialueet voivat määritellä alueensa kehittämistyön painopistealueet toimintaympäristön, tarpeen ja alueellisen järjestörakenteen perusteella.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta päätti kokouksessaan 9.9.2026 § 64 Keski-Suomen valtionavustuksen painopisteet:

1. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen
   - Nuorten syrjäytymisen ehkäisy, työ- ja toimintakyvyn tuki
   - Vanhemmuuden tuki

2. Työikäisten hyvinvoinnin edistäminen
   - Työkyvyn tuki
   - Tuki elämän murros- ja kriisitilanteissa

3. Ikääntyneiden hyvinvoinnin edistäminen
   - Digitaalisen osallisuuden ja turvallisuuden vahvistaminen
   - Toimintakyvyn vahvistaminen

4. Kaikille ikäryhmille
   - Terveellisten elämäntapojen edistäminen
   - Mielenterveyden edistäminen
   - Väkivallan ja itsemurhien ehkäisy
   - Syrjäytymien ehkäisy

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta delegoi valtionavustushaun strategiajohtajalle, jonka viranhaltijapäätöksellä (§ 9) haku avattiin 15.9.-8.10.2026 väliseksi ajaksi.

Hyvinvointialue sai määräaikaan mennessä hanke-esityksiä 69 kappaletta 51 järjestöltä. Esiteysten yhteissumma oli 5 947 010 euroa.

Hyväksyttyjen painopisteiden ja järjestöiltä tulleiden esitysten pohjalta on muodostettu kolme työpakettia, joista laaditaan 26.10.2026 mennessä Keski-Suomen hakemus. Hyvinvointialue ja sosiaali- ja terveysjärjestöt toteuttavat työpaketit yhtenä kumppanuushankkeena. Järjestöjen osaamista ja kohtaavaa työtä suunnataan täydentämään hyvinvointialueen toimintaa. Hyvinvointialue toimii avustuksen hakijana ja 16 järjestöä osatoteuttajina.

Valtionavustushakemuksen kolme työpakettia ja niihin valitut järjestöt ovat:

Työpaketti 1: Mielenterveys ja resilienssi

Päätavoite: Vahvistaa eri elämäntilanteissa olevien keskisuomalaisten mielenterveyttä, resilienssiä, turvallisuutta, osallisuutta ja ja arjen toimintakykyä, sekä madaltaa avun ja tuen hakemisen kynnystä.

Toteuttajat:

- Sovatek säätiö: ikääntyneiden matalan kynnyksen kohtaamispaikka, vertais- ja ryhmätoiminta, palveluohjaus ja jalkautuva toiminta
- Pesäpuu ry: sijaishuollossa asuneiden nuorten hyvinvointi-illat, vertaistuki, kokemusasiantuntijuus, kriisituki ja vertaismentorointi
- Surunauha ry ja Kriisikeskus Mobile: itsemurhariskin kokeneiden ja läheisten tuki, vertaistoiminta ja palveluohjaus
- Visio-säätiö sr: Pohjoiseen Keski-Suomeen jalkautuva talousohjaus, henkilökohtaiset keskustelut, pienryhmät ja tuetut yhteydenotot palveluihin.
- Jyvälän Settlementti ry: Tyttöjen Talon jalkautuva kohtaaminen, ryhmät ja yksilöllinen rinnalla kulkeminen.

Työpaketti 2: Ikääntyneiden osallisuuden, toimintakyvyn ja digitaalisen turvallisuuden vahvistaminen

Päätavoite: Vahvistaa ikääntyneiden mahdollisuuksia itsenäiseen, turvalliseen ja aktiiviseen arkeen sekä ehkäistä digitaalista ja sosiaalista ulkopuolisuutta.

Toteuttajat:

- Ystäväntupa ry: digituki ja koulutus
- Keski-Suomen Martat ry: toimintakykyä ravitsemus- ja kotitalousneuvonnan sekä liikunnan keinoin

- Keski-Suomen kansallinen senioripiiri: Digiohjaajien koulutus, digituki
- Paremmin yhdessä ry ja Keski-Suomen yhteisöjen tuki ry: DigiApu, yksilöllinen digiohjaus, digiryhmät, vapaaehtoisten perehdytys sekä monikielinen asiointituki.

Työpaketti 3: Perheiden ja vanhemmuuden tukeminen

Päätavoite: Vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tarjoamalla varhaista ja helposti saavutettavaa tukea vanhemmuuteen, arjen hallintaan, mielenterveyteen ja turvallisiin ihmissuhteisiin.

Toteuttajat:

- Jyväskylän Suvanto ry: ruoka-avun yhteyteen rakentuva lapsiperheiden kohtaamispaikka, henkilökohtainen tuki, vertaistapaamiset ja palveluohjaus
- MIELI Jyväskylän seudun mielenterveys ry/ MIELI Kriisikeskus Mobile: nuorten ja perheiden jalkautuva mielenterveys- ja hyvinvointityö, keskustelutuki, ryhmätoiminta ja palveluohjaus.
- Keski-Suomen ensi- ja turvakoti ry: koulutissa ja oppilaitoksissa toteutettava väkivallan ehkäisy, turvalliset seurustelusuhteet sekä tunne- ja rajataidot. Lisäksi ryhmä- ja yksilötukea maahanmuuttaja- ja monikulttuuristen taustan omaaville naisille monikulttuurisuuskeskus Glorian kanssa.
- Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri ry: vanhemmuuden perhekohtaiset ja ryhmämuotoiset etä- ja livekohtaamot
- Tukena-säätiö sr: erityistä tukea tarvitsevien nuorten ja nuorten aikuisten yksilö- ja ryhmätoiminta väkivaltaisen käyttäytymisen ehkäisemiseksi.
- Sovatek-säätiö: yksilöohjausta, rinnalla kulkemista, palveluohjausta, ryhmätoimintaa nuorille ja nuorille aikuisille, joilla mielenterveyden, päihteiden tai toiminnallisten riippuvuuksien haasteita.

Valtionavustushakuun valikoitujen työpakettien tarve pohjautuu Keski-Suomen väestön hyvinvoinnin tilannekuvaan. Aluellinen laaja hyvinvoitikertomus on nostanut selkeästi esille tietyt vajeet hyvinvoinnissa ja näiden ympärille on työpaketit rakennettu. Lisäksi on hyödynnetty hyvinvointisuunnitelman laadintaprosessissa käytyjä keskusteluja kuntien, järjestöjen, seurakuntien, palveluntuottajien sekä hyvinvointialueen palveluiden kanssa. Myös hanke-ehdotuksissa näkyi järjestöjen tuottama ilmiöpohjainen kokemustieto, joka vahvistaa näiden hankekokonaisuuksien tarpeellisuuden.

Keski-Suomen hyvinvointialueen valtionavustushakemus on kokonaissummaltaan 1 400 000 euroa. Valtionavustus ei edellytyä hakijalta omarahoitusta.

Hyvivointialueelle esitettävä osuus hallitokuluihin on noin 65 395 euroa.

Rahoitus jakautuu työpakettien kesken seuraavasti:
Työpaketti 1: 420 700 euroa
Työpaketti 2: 283 414 euroa
Työpaketti 3: 630 491 euroa

Ministeriön vahvistettua valtionavustuksen summan, järjestö- ja työpakettikohtaiset tarkennetut talousarviot viedään hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan päätettäväksi.

Päätösvallan peruste

Hallintosääntö 78 §

Päätös

Päätän, että Keski-Suomen hyvinvointialue hakee esityksen mukaisesti valtionavustusta järjestöjen toimintaedellytysten tukemiseksi.

Aalto Johanna
Vs. toimialajohtaja, konsernipalvelut

Tämä päätös on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.